

DÜNYAYI DOLAŞAN BİR PROJE "AİVAZOVSKY'S İSTANBUL"

Yayın Tarihi	01.01.2016
Tiraj	5000
Referans	54005692
Yayın	Paros
Yayın Tipi	Dergi
Dağılım	Özel Dağıtım
Sayfa	86
Reklam Eşdeğeri	98,61 \$
StxCm	98,61

Küpür

Metin

Sayfa: 86

Dünyayı dolaşan bir proje "Aivazovsky's Istanbul"

New York'un kalbinde, dekoru, çalışanları ve ağırladığı sanatçılarla çok özel bir eğlence mekânı olan Drom, Ekim ayında yine güzel bir projeye ev sahipliği yaptı. **Boyut yayıncılığın** profesyonel ekibi tarafından sunulan "Aivazovsky's Istanbul" dijital sergisi, piyanist **Anjelika Akbar**'ın bestelediği "Aivazovsky Rapsodisi" ile bütünleşince enfes görüntüler adeta canlandı. Dünyanın birçok yerinde sanatseverlerle buluşacak olan projenin kilit ismi **Boyut Yayıncılık**'ın sahibi **Bülent Özükan**. Kendisiyle New York'taki gösteri öncesi provada bir araya geldik ve merak ettiklerimizi sorduk.

Öncelikle sizi tanıyabilir miyiz?

Ankarada Siyasal Bilimler Fakültesinde okurken Ankara Belediyesinde, kültür işlerine bakıyordum. 1979 yılı "Dünya Çocuk Yılı" ilan edilmişti. O zaman bir milyon çocuk kitabı projesini gerçekleştirdim. Bu proje UNESCO'dan ödül aldı. O dönemde öğrendiğim **kitap** yayıncılık işini hâlâ devam ettiriyorum.

Yayıncılıktan, New York'a uzanan serüveninizi okurlarımızla paylaşır mısınız?

Boyut, 1985 yılları başlarında kuruldu. Bizim esas işimiz sektör-

(/padphoto/54005692/86/4877a78f-cd44-e011-a5b3-001a6465f174)

de 31 yılımızı doldurduğumuz **yayıncılıktır**. Elektronik **yayıncılık** alanında çalışmalarımız var. İlk olarak, yayınladığımız "Piri Reis" konulu kitabın sergisini yaptık. Sergi İstanbul'da Tophane-i Amire'de açıldı. Londra, Frankfurt, Roma gibi birçok ülkeye gitti ve **kitap** çalışmasından daha çok ses getirdi. Bir sonraki projemiz de "Aivazovsky'nin İstanbulu"ydü. Bunu da yine bir sergiyle sunmaya karar verdik. Ekibe **Anjelika Akbar**'ın katılmasıyla bir Aivazovsky rapsodisi bestelendi.

New York'ta yapılan sunum, prodüksiyonun çok küçük bir bölümünü kapsıyor çünkü asıl sunum İstanbul'da, Deniz Müzesi'nde yapılacak. New York'un ardından Kanada, Feodosia (ressamın doğduğu yer), St. Petersburg ve Yerevan'da sanatseverlerle birlikte olacağız.

Bu projenizle Türkiye sınırlarında kalmayıp dünyaya açıldınız. Bununla ilgili ne söylemek istersiniz?

Yaptığımız bu çalışma sadece müziğin dünyaya tanıtılması ile sınırlı değildir. Biz aynı zamanda kültürü de tanıtıyoruz. Aivazovsky eserleri üzerinden Türk-Rus ilişkilerini bu sunumda görebiliyorsunuz. Önemli tarafı, Aivazovsky'nin, doğduğu ülkede ve dünyada tanındığı gibi, Türkiye'de de çok bilinen bir ressam olması. Avrupa'nın

PAROS GIVE & TAKE

JULIET INAN

mjkinan1@yahoo.com

135 noktasında sergi açmış, çok üretken, evrensel bir insan, Türkiye ile Rusya halkını yakınlaştıran Ermeni halkı ile sanat diliyle ortamı yumuşatan bir ressamdır. Sanat dili barışla ilgili bir dildir. Biz de bu dili konuştuğumuz için mutluyuz.

Anjelika Akbar'la çalışmaya nasıl karar verdiniz?

Anjelika hanımın çok sevdiği bir ressam olduğu için kendisine götürdüğümüz teklifi kabul etti. Sadece bestesini yapmakla kalmayıp projenin içinde bizimle beraber çalıştı.

Yeni bir proje var mı? Serdar İlhan ile yolunuz nasıl kesişti?

Devam eden başka projelerimiz var. Amerika'da uluslararası bir yayınevi ile görüşmek için bulunuyorum. Bizim projemizle ilgilenen başka Amerikalı yayıncılar da mevcut.

Bu gösteri için Amerika'da salon ararken, Serdar Bey ile tanıştık. Drom'da olabileceğini söylediğinde bizim de bir Türk işletmesinde yapmak kolayımıza geldi. Bu akşam bizim yaptığımız projenin kendisi değil, bir ön sunumu izlenecek çünkü bu proje 5 metre yüksekliğinde perdeler ve 75 metre yüksekliğinde çok geniş bir mekan gerektirir. Sadece bir gösterim için hazırlığımız on beş gün sürüyor. Biz burada küçük bir tat sunmak üzere, fikir vermek açısından bulunuyoruz.

Türk ressamlarını içeren bir projeniz var mı?

100 önemli Türk ressamını içeren bir projemiz var ama bunlar hemen gerçekleştirilecek çalışmalar değil. Üç, dört yıllık bir hazırlık süresi gerektiriyor. Dolayısıyla çok kolay çıkmıyor.

SANAT DİREKTÖRÜ SERDAR İLHAN

New York trafiğinden kurtulup Drom'da sunulacak olan Aivazovsky'nin İstanbul'u projesi hazırlığının tam ortasında bulunmak, benim gibi, izlemeye gelecek sanatseverlerin de unutamayacakları bir müzik ziyafeti olacaktır. Kulübün sahibi Serdar İlhan'ın ev sahipliğinde hazırlıklar yolunda gidiyorken, Anjelika Akbar'ın canlı piyano performansı eşliğinde, kendisiyle kısa bir sohbet etme imkânı buldum.

Serdar İlhan Türk, Akdeniz ve dünya müziklerini New York'un prestijli; Lincoln Center, Town Hall, Carnegie Hall ve Florence Gould Hall gibi mekanlarda tanıttı. Yedi yıldır "New York Gypsy Festival"ın yöneticiliğini başarılı bir şekilde yürüten İlhan Bey, aynı zamanda "İstanbulive" projesiyle Amerikalılara Türk müziğini de tanıtmaktadır.

Serdar İlhan Amerika sayfasını nasıl açtı?

Amerika'ya gelmeden önce Türkiye'de sanat direktörlüğü yapıyordum. Çalıştığım ajans yabancılarla birleşme kararı alınca İngilizce öğrenmek için eşimle beraber altı ayliğına

Amerika'ya geldik. 26 yıldan beri de burada yaşıyoruz.

Grafiker, reklamcı, prodüktör, işletmeci, organizatör... Bu şekilde liste devam ediyor. Serdar Bey kimdir?

New York'ta kendi çapında kültürel faaliyetlerle uğraşan bir insan diyebilirim. Yirmi seneye yakındır yaptığım şey bu. Sanat eğitimi aldım ve müzikle uğraşıyorum. Ailede çok fazla mühendis olmasına rağmen ben sanatın içinde oldum. Amerika dönemim de hep müzikle iç içe geçti.

Müzik sektörüne nasıl girdiniz?

İlk organizasyon serüvenim şöyle başladı: Bir arkadaşım, 1999'da Türkiye'ye gitti ve Genco Erkal ile New York'ta bir gösteri yapması için görüştü. Bu projeyi bana getirip ortak olmamı teklif etti ve ben de kabul ettim. Benim için bu bir başlangıç oldu. Beraber Genco Erkal'ın "Memleketimden İnsan Manzaraları" oyunuyla başlamış olduk. O dönemlerde bu tür projeler yapılmıyordu. Altı kez New York'ta gösteri yapan Genco Bey'i geçen sene yine davet etmiştik.

(/padphoto/54005693/87/4877a78f-cd44-e011-a5b3-001a6465f174)

ANJELİKA AKBAR: İNSAN OLABİLMEK İNCE BİR SANAT GEREKTİRİR

"Aivazovsky'nin İstanbulu"nda, müzik kısmını üstlenen ve ardından projenin önemli bir parçası olan piyanist **Anjelika Akbar** ile Drom'in loş barında müzik eşliğinde keyifli bir söyleşi gerçekleştirdik.

Öncelikle **Anjelika Akbar**'ı tanımak istiyorum.

Anjelika son zamanlara kadar dünyaya müzik için geldiğini zanneden bir insandı. Bu şekilde devam ederken, birden fark etti ki çok daha önemli bir görevi var: Bu dünyaya gelen insanın hakiki olmak gibi bir görevi vardır. Hepimiz insanı görünümde doğuyoruz ancak gerçekten insan olabilmek ince bir sanat gerektirir. Bu da kolay bir şey değil. Kendi hayatımla bağlantılı olarak, bunun müzikle iç içe olmaktan, müzisyen olmaktan çok daha önemli olduğunu fark ettim. Bu yolculukta müzik bana eşlik ediyor.

Sufizm'e yöneldiğinizi okudum. Bu konuda ne demek istersiniz?

Babam felsefe profesörüdür. Zaten çocukluğumdan beri neredeyse tüm dinlerin, öğretilerin özünü az çok kavramıştım. O zaman en çok bütün dinlerin kökenini araştıran felsefe ilgimi çekmişti. Dolayısıyla sufizm benim için yeni bir şey değil. Sadece İslam felsefesinin terimleriyle bunu öğrenmek istedim. Bu anlamda sufizm, hayata yeni girmiş gibi oldu.

Kazakistan'da doğdunuz ve Rusya'da büyüdünüz. Bu kültürler müziğinizi nasıl etkiliyor?

Bir şekilde etkiliyor diye düşünüyorum çünkü insan doğduğu, yaşadığı, eğitim aldığı zamanlarda birçok müziğe farkında olarak ya da olmayarak maruz kalıyor. Kazakistan'da doğdum ancak orada uzun süre yaşamadım. Kanımda kim bilir kaç farklı milletin kanı vardır. Mutlaka hepsi beni etkiliyor. Ancak bunun üzerinde çok durmuyorum. Farklı projeler önüme çıktığı zaman, konseptte göre o anda ne çıkıyorsa onu yapıyorum. Bazen Rus yanım çıkıyor ortaya bazen Yahudi bazen Kırım. Hepsisi güzel, hepsi orada iç içe...

Kısa sürede büyük projelere imza attınız ve ödüller aldınız. Bunu nasıl başardınız?

Aşk! Ben sadece içimde aşık olduğum şeyi yapıyorum. Sipariş üzerine gelen veya bana hiç dokunmayan bir şey yapmıyorum. Birçok film müziği teklifleri geliyor ama bana dokunmayan senaryolar oldukları için geri çeviriyorum. "Beni Unutma" filmi için çalışmam oldu. Müzik, kalpten hissedeceğinize bir kıvılcımdır, ismarlama olan bir şey değil.

Bir eseri bestelemek için eğitim mi, içgüdü mü önemlidir?

İkisini ayırmak mümkün değil. Tabii yetenek çok önemli ancak bir yere kadar devam eder. Ciddi bir eğitim olmazsa ilerlemez. Sa-

dece eğitim olup da yetenek olmazsa, o da bir yerde durur. Eğer sizin aradığınız belli bir nitelik yoksa, yeteneğinizle birçok şey yapabilirsiniz. Ancak beste söz konusu olduğunda, akademik anlamda senfoni müziğinden, klasik müzikten bahsediyorsak eğitim mutlaka olmalı.

Bestelerinizi yaparken yer ve mekân önemli oluyor mu?

Yer ve zaman hiç önemli değildir. Uçakta, kalabalık bir kafede, sokakta yürürken, her yerde beste yapabiliyim. Benim mutlak bir kulağım var ve o bana çok büyük bir kolaylık sağlıyor. Eğer orkestra için bir eser ise direk orkestra duyuyorum. Önce piyanoda yapıp onu enstrümanlara uyarlamama gerek kalmıyor. Besteye yoğunlaşmış isem, kafede otursam dahi çalan gürlülü müziği hiç duymuyorum.

İki erkek çocuğu annesisiniz. Kariyeriniz, özel hayatınızı nasıl etkiliyor?

7 ve 25 yaşında iki oğlum var. İlgili bir anneyim ama çok da stres yaratmamaya çalışıyorum. Uzaktan dahi olsa her şeyi takip ediyorum. Her şeyi önceden organize ediyorum. Yetiştirdiğim kadar yapıyorum. Sahnede mükemmeliyetçiyim ama hayatın akışında her şey öyle yürüyor.

Türkiye ile tanışma hikâyeniz ilginç. Bununla ilgili ne söylemek istersiniz?

Rusya'da Unesco için uluslararası bir film projesinde yer almıştım. Eski eşim bu filmin senaristi idi. Biz beraber film projesiyle giderken sıra Türkiye'ye geldi. İlk oğlum Yürek'e hamileydim. O sırada da Sovyetler dağılmıştı. Türkiye'ye gelen ilk Sovyet vatandaşı halinde ben oldum. Türkiye'de birçok çalışmam oldu. Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nın ilk kurucu öğretim üyesiyim.

Türkiye'deki siyasi ortam çalışmalarınızı etkiliyor mu?

Beni en çok kişisel olarak insanların zarar görmesi etkiler. Politik görüşlere bakmaksızın direkt olarak insana bakarım çünkü her şey insan unsurundan dolayı oluşuyor. Evrenin ortasında insan var. Ülke olarak Türkiye'yi çok seviyorum yoksa bu ülkede kalmazdım. Büyük bir ulusal topluluğum var ve bütün dünyada akrabalarım yaşıyor. Her yerde yaşayabilirdim ama Türkiye biricik ülkem oldu. Çok özel insanlar var ve daha iyi ortamlar göreceğimize inancım sonsuz. Çok şanslıyım ki o insanlarla tanışma imkanım oldu. Bir kitap yazdım: "İçimdeki Türkiyem." Bana, neden Türkiye değil de Türkiyem, diye soranlar oldu. Eğer o "m" harfi olmasaydı, o kitabı yazmazdım. Türkiye sevdam çok özel ve şefkatle koruduğum bir duygu.

Aivazovsky, hem Rusya, hem Ermenistan hem de Türkiye için önemli bir isim. Bu üç kültürün kucaklaşmasında yer alan bu

PAROS GIVE & TAKE

JULIET INAN

mjkinan1@yahoo.com

projeye nasıl dahil oldunuz?

Bu teklif geldiği zaman çok heyecanlanmışım çünkü çocukluğumdan beri Aivazovsky benim için çok özel olmuştur. Bu projede, sadece besteci veya piyanist olarak değil proje yöneticisi olarak yer aldım, çünkü Rusya bu projede çok önemli bir konuma sahip. Babamın Rusya'daki akademik çevrelerle olan bağlantılarından yola çıkarak görüşmeler yaptık.

Rusya'da 45 müzeyle iletişime geçtik. Aivazovsky tablolarının yüksek çözünürlüklü dijital görüntüleri satın alındı. Saraylardan izinler alındı. Daha sonra Yerevan müzesi ile ve diğer ülkelerle görüşmeler yapıldı. 500'e yakın görüntü satın alındı, bazıları da bize hediye edildi. Bu görüntülere büyük bir yatırım yapıldı. New York sunumu için yaklaşık 300 görüntü hazırlandı.

Sizce müzik toplumu nasıl etkiliyor?

Biz insan olarak titreşimden ibaretiz. Her bir atom titreşiyor. Bu açıdan düşünürseniz müzik de titreşim olduğuna göre insanlar üzerinde direkt etkisi vardır. Enerji alışverişi vardır. Bu yüzden müziği ne kadar bilinçli yaparsak algılamaya da o kadar doğru olur. Besteci akılla yaparsa, akla ve kulaklara hitap eder fakat gönülle yaparsa o zaman direkt kalbe ulaşır. Türkçede diğer dillerde olmayan bir kelime vardır: Gönül. Bu çok önemli bir sözcüktür. Gönülde birçok kavram aradadır. Akıl da dahil olduğu çok özel bir mahaldir.

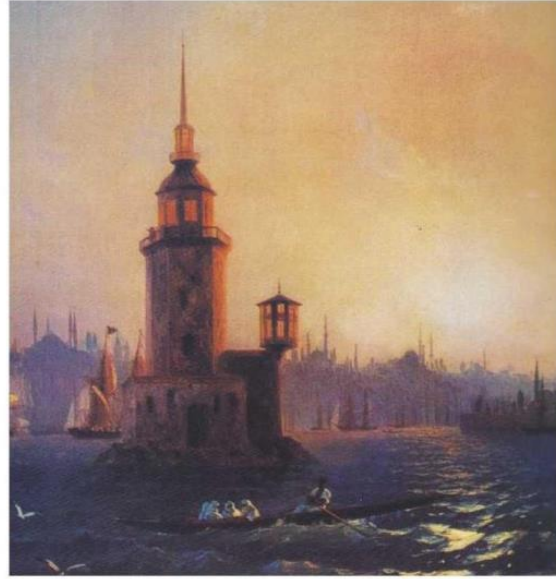
Hayatınızın yapı taşı olduğunu düşündüğünüz bir anınız var mı?

Yıllar önce, bir konser öncesi yaşadığım bir anımı hiç unutmam. Sahneye çıkmama çok az bir zaman kalmıştı fakat kalkacak ve hareket edecek gücüm yoktu. Beni anons etmelerine az bir zaman kalmasına rağmen kuliste yatıyordum. Beethoven'ın en zor eserlerinden birini çalacaktım.

Fizik kanunundan bildiğimiz, evrende var olan bir şey yok olmaz. Bir an şunu düşündüm, Beethoven o sonatı bir dürtü ile besteledi. O aldığı şey neyse, o eseri oluşturdu. Yani kıtalara dönüştürerek

form aldı, sonra piyanonun tuşlarında canlandı. Şimdi o hâlâ bu evrende mevcut ve ben istersem, Beethoven'a o güç nasıl geldiyse, o anda bana da gelir dedim ve buna inandım. Aksi takdirde konser iptal olacaktı. Sahneye çıktım ve parmaklarımı sadece tuşların üzerine bıraktım.

O gecedan hatırladığım tek şey sahneye çok zor çıkıp selam verişim ve ellerimi piyanonun üstüne koyuşumdur. Hayatımın en başarılı konserlerinden biri oldu. Kusursuz bir şekilde çaldım. Seyirciler sahneye kadar gelip beğenilerini ilettiler. Bu, hiç unutamadığım bir anımdır. ♠

AİVAZOVSKY OSMANLI SARAYI'NDA

İstanbul'u ilk kez Sultan Abdülmecid'in tahtta bulunduğu dönemde (1845) gezen deniz ressamı Aivazovsky (Hovhannes Ayvazyan), (d. 29 Temmuz 1817; Feodosya - ö. 5 Mayıs 1900; Feodosya), eşsiz güzelliklerinden son derece etkilendiği Osmanlı'nın başkentini birçok kez ziyaret etmiştir.

Aivazovsky'nin bu dönem çalışmaları arasında yer alan İstanbul peyzajları, tarihsel yapıların ve anıtların romantik silüetine, gökyüzünün ve denizin altını ışığını yansıttığı düşsellik içeren tuvallerdir.

Sanatçı, İstanbul'da kaldığı süre içerisinde Ermeni Patrikhanesi'ni de ziyaret ederek dönemin patriği II. Mateos'a saygılarını sunmuştur.

1857 ve 1858'de üst üste iki kez daha İstanbul'a gelen Aivazovsky, Sultan Abdülmecid tarafından Nişan-ı Ali ile ödüllendirilmiştir. 1874'te Osmanlı Devleti'nin baş mimarı Sarkis Balyan'ın davetlisi olarak geldiği başkentte, iki ay boyunca ünlü mimarın Kuruçeşme'deki köşkünde konuk olmuştur.

Güzel sanatlara ilgi duyan Sultan Abdülaziz, Aivazovsky'yi saraya davet etmiştir. Bu dönemde ünlü ressamın Dolmabahçe Sarayı için betimlediği tuvallerden bugün bu sarayda 34, Askeri Müze'de 1, Küçüksu Kasrı'nda 1, Deniz Müzesi'nde 3, Şale Köşkü'nde 1, Ermeni Patrikhanesi'nde 5, Ankara Çankaya Köşkü'nde 8 adet bulunmaktadır.

Sultan Abdülaziz, sanatçıyı Osmanlı Nişanı ile ödüllendirmiştir. Ünlü ressamın betimlediği V. Murad'ın Portresi halen Topkapı Sarayı Resim Galerisi'nde bulunmaktadır.

Aivazovsky'nin sanat görüşlerini doğrudan sanatçıdan dinlemek üzere, Migirdiç Civanyan, Kevork ve Viçen Abdullah, Telemak Ekserciyan, Hovsep Samancıyan, Hovsep Çiracıyan ve Migirdiç Meliksetekyan gibi dönemin genç ressamı, Sarkis Balyan'ın Beyoğlu'ndaki konağını ziyaret ettiklerinde, ünlü ressam genç sanatçılara görüşlerini şöyle dile getirmiştir: "Benim için yaşamın anlamı çalışmaktır. Hala doğanın öğrencisiyim ve içimde daima öğrenme eğilimi var. Doğanın görünümü o kadar çeşitli ki, üç yüz yıl daha yaşasam, her zaman betimleyecek yeni bir şey bulabilirim. Cesaretim hiçbir zaman kırılmadı. Tek tesellim, tuval ve fırçam oldu. Doğada resim yaparken her şeyi unuturum."

Sanatçının mistik içerikli yapıtlarından Kız Kulesi Moskova Tretakov Galerisi'nde, İstanbul'da Mehtaplı Gece ise Ermenistan Tarih Müzesi Resim Galerisi'nde yer almaktadır. 1880'de II. Abdülhamid'in elmas bir nişanla ödüllendirdiği Aivazovsky'nin İstanbul'da düzenlediği sergilerin en önemlisi 1888'de yeğeni Levon Mazirov aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Bu son sergiden elde edilen gelirin yarısı hayır kurumlarına bağışlanmıştır. 1890'da kısa süreliğine yeniden İstanbul'a gelen Aivazovsky, Kumkapı Ermeni Patrikhanesi'ni ziyaret ettikten sonra, eşi ile birlikte Yıldız Sarayı'nda padişahın huzuruna kabul edilmiştir. II. Abdülhamid'e iki tablosunu armağan eden sanatçı Mecidi Nişanı'yla ödüllendirilmiştir. Aivazovsky'nin Türkiye'deki yapıtları çeşitli müzelerde ve özel koleksiyonlarda bulunmaktadır.

Kaynak: *Mayda Saris, Başlangıçından Günümüze Ermeni Resim Sanatı, İstanbul, 2003*

|89

(/padphoto/54005695/89/4877a78f-cd44-e011-a5b3-001a6465f174)

Bugünkü Haberciniz (/haberci/basin/4877a78f-cd44-e011-a5b3-001a6465f174/348)

Gelişmiş Sürüm (<http://gold.ajanspress.com.tr/extp/NTQwMDU2OTImMSYxOTQ3MyYwJjE=>)

Ajanspress Haberci